

Riktlinjer för VFU 3, KPU-60, åk 7–9 samt gymnasiet, vt 2025

VFU (Verksamhetsförlagd utbildning)

I denna delkurs ingår fem veckors VFU. Det innebär att du under **vecka 16 – 21 (22 dagar)** med uppehåll för VFU-skolans påsklov, ska vara ute i skolverksamheten, antingen i grundskolans senare år eller på gymnasiet beroende på vilken inriktning du har. Detta är din slut-VFU och du ska fortsätta att utveckla din lärarkompetens och förmåga att integrera teori och praktik i skolverksamheten genom att använda alla dina tidigare kunskaper.

Under din första termin fick du bland annat kunskaper om lärarens professionsuppdrag med fokus på skolans värdegrund och lärarens demokratiska uppdrag samt hur den enskilde eleven kan inkluderas utifrån sina behov och förutsättningar. Du utvecklade även kunskaper om lärandeteori, didaktik, bedömning och betygssättning. I början av din andra termin lärde du dig mer om ledarskap, kommunikation och konflikthantering. Under din andra VFU omsatte du dina teoretiska kunskaper om didaktisk kompetens, bedömning och pedagogiskt ledarskap i praktiken. Du blev mer självständig och tog ett större ansvar för planering av din undervisning, även om det skedde i diskussion med din handledare.

Under denna, din sista och avslutande kurs i utbildningen är det fokus på forskning, utveckling och utvärdering av skolverksamheten. Nu gäller det att använda alla dina tidigare kunskaper och omsätta till praktisk handling under din VFU.

Du måste utveckla självständighet i ditt pedagogiska arbete och utmana dig genom att undervisa så mycket du kan och får. Träna inte enbart på sådant som du redan kan, utan framför allt på sådant som du känner dig osäker på. I progressionsmatrisen (www.hh.se/vfu) kan du se vilka förmågor och kunskaper som du ska utveckla under slutet av utbildningen.

Målen för de fem veckorna är att du:

- utifrån didaktiska synsätt på lärande och kunskap samt utifrån elevers kunskaper och erfarenheter tillämpar varierad undervisning inom ditt/dina undervisningsämnen och därigenom skapar förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas.
- använder strategier för att leda aktiviteter och undervisning med elever utifrån teorier om ledarskap, grupprocesser, sociala relationer och konflikthantering.
- förankrat i styrdokument, ämneskunskaper och ämnesdidaktik planerar, genomför och bedömer elevers prestationer skriftligt och muntligt samt återkopplar bedömningen till eleverna och om möjligt även till vårdnadshavare.
- utvecklar din förmåga att integrera teori och praktik i skolverksamheten genom att använda alla dina tidigare kunskaper och erfarenheter från utbildningsvetenskap, ämnesdidaktik och ämnesstudier samt forskning.
- Kritiskt granskar och reflekterar kring hur kvalitén i skolans verksamhet dokumenteras och utvärderas.
- tillämpar god yrkesetik* som bygger på styrdokumentens grundläggande värderingar och visar fördjupad självkännedom, empatisk förmåga samt visar ett professionellt förhållningssätt gentemot skolans uppdrag, kollegor, elever och deras vårdnadshavare.
- Kommunikerar på adekvat svenska** i tal och skrift med elever, handledare och annan personal.

Seminarier (obligatoriska)

Innan du går ut på din VFU kommer du den 25 mars att ha ett förberedande seminarium på Campus Varberg. Vid seminariet kommer riktlinjer och bedömningskriterier för VFU 3 gås igenom.

Att förbereda inför det inledande seminariet:

- fundera över vilka dina personliga mål är för denna VFU och kommentera det.
- läsa kapitel 6 och 7 i *På väg mot läraryrket en handbok för den verksamhetsförlagda utbildningen* (Alvén, Fredrik. & Bohlin, Senait. Liber AB, 2021) samt kapitel 3 och 7 i *VFU i praktiken Studentens handbok för verksamhetsförlagd utbildning* (Cajvert, Lilja.. Studentlitteratur AB, 2020)

Efter VFU-perioden, kommer du att ha ett uppföljande VFU-seminarium den 3 juni på Campus Varberg. Information om vad du ska ta med och förbereda inför efterseminariet finns i slutet av detta dokument.

VFU-guiden

VFU-guiden hittar du på högskolans hemsida. VFU-guiden är ett komplement till utbildningsplanen och utgör anvisningar och riktlinjer för den verksamhetsförlagda utbildningen. Läs igenom den noga inför din VFU-period.

VFU-placering

Du gör din VFU antingen i grundskolan eller på gymnasium/komvux, beroende på din inriktning. Ta med ett utdrag ur "belastningsregistret" om du skall vara på en 7 - 9 skola.

Din VFU-placering finns i VFU-portalen. Kontakta din handledare på VFU-skolan i god tid så att du kan planera din praktik. Glöm inte att presentera "Bedömningsrapporten för VFU 3" liksom detta dokument för din/dina handledare på VFU-skolan.

Om du har en ny VFU-handledare, tänk då på att berätta vid planeringen vad du hittills gjort under dina VFU-perioder i utbildningen samt visa dina tidigare omdömen, så att din/dina VFU-handledare vet vilka moment som du särskilt behöver utveckla. Glöm inte checklistan!

En viktig del av din VFU är handledningssamtalen där din handledare är reflektionspartner, ger feedback och hjälper dig att se en tydlig koppling mellan teori och praktik. Du ska ha minst 1 – 2 timmars handledning per vecka och det kan vara bra att redan vid början av din VFU tillsammans med din handledare planera för hur och när samtalen ska genomföras samt hur din VFU ska läggas upp.

Frånvaro

Du har rätt till alla dina VFU-dagar och måste genomföra samtliga dagar för att bli godkänd. Om du har varit frånvarande under din VFU behöver dagarna tas igen i så nära anslutning som möjligt till den ordinarie VFU-perioden och så sammanhängande som möjligt. Bestäm i samråd med din handledare när dagarna ska tas igen och meddela VFU-ansvarig lärare vid Högskolan. Bedömningsrapporten fylls inte i förrän samtliga VFU-dagar är genomförda.

VFU-besök från högskolan

De studenter som inte fick ett VFU-besök under VFU 2, kommer att få det under denna VFU. I VFU-mappen på blackboard kommer det under vecka 15 att publiceras information om vilken lärare från Högskolan som ska besöka respektive student.

VFU-besöket kommer antingen att genomföras på plats på VFU-skolan eller digitalt beroende på din VFU-placering och vilka möjligheter den besökande läraren har att göra ett fysiskt besök. Typ av besök beslutas i samråd med den besökande läraren.

Mejla förslag på tider senast under första VFU-veckan till den lärare som ska "besöka" dig, annars riskerar du att inte få något besök/samtal och därmed inte bli godkänd på din VFU. Bestäm en lämplig tid för VFU-besöket i samråd med din VFU-handledare och besökande lärare från Högskolan. Om du har mer än en VFU-handledare räcker det att en av dem är med vid samtalet.

1. VFU-besök på skolan

Den besökande läraren deltar vid en lektion och därefter genomförs ett trepartssamtal på ca 60 minuter där student, handledare och besökande lärare deltar. Din lektionsplanering ska skickas via e-post till den besökande läraren minst två dagar före VFU-besöket. Meddela även tid och mötesplats på skolan samt mobilnummer om problem skulle uppstå.

2. Digitalt VFU-besök

Den besökande läraren deltar digitalt under en lektion via Zoom, Teams eller motsvarande och därefter genomförs ett digitalt trepartssamtal på ca 60 minuter där student, handledare och besökande lärare deltar. Prata med rektorn på VFU-skolan och fråga om skolans etiska riktlinjer gällande ett digitalt lektionsbesök. Var noga med att följa dessa regler. Din lektionsplanering ska skickas via e-post till den besökande läraren minst två dagar före det digitala VFU-besöket. Skicka även en länk som den besökande läraren kan koppla upp sig på vid lektionsbesöket samt mobilnummer om problem skulle uppstå. Fundera inför besöket tillsammans med handledaren, hur lektionen på bästa sätt kan sändas digitalt för att uppnå så hög kvalitet som möjligt på ljud och bild. Var ska kamerans placeras? Finns det möjlighet att byta kameravinkel vid några tillfällen under lektionen eller går det att använda två kameror?

Studentens uppgifter på VFU-skolan

1. Du ska formulera ett personligt mål för denna VFU-period och diskutera det med din handledare. Skriv in ditt personliga mål överst i matrisen på bedömningsrapporten. På detta mål ger handledaren formativ respons (bedöms inte med betyg).
2. Du ska närvara på skolan 35 timmar/vecka. Utmana dig själv genom att undervisa så mycket du kan och får. Andra halvan av din VFU bör du om möjligt komma upp i 10 till 12 timmars undervisning per vecka. När du inte undervisar, observerar du din handledares undervisning eller deltar i övriga uppgifter som ingår i läraruppdraget, till exempel planering av undervisning, bedömning, arbetslagsmöten, konferenser etc. *Skriv loggbok (dagbok) om vad som händer och reflektera över det.*
3. Du ska kontinuerligt och med variation, planera, organisera och leda undervisning som präglas av interaktion med elever samt identifiera och använda strategier för att få elevers uppmärksamhet och väcka nyfikenhet. I din undervisning använder du olika uttryckssätt i syfte att skapa förutsättningar för delaktighet och lärande där elever bekräftas, inkluderas och utmanas.
4. Du ska analysera och bedöma elevers utveckling och lärande formativt, såväl som summativt, genom att anpassa och variera bedömningsformer utifrån styrdokument, ämnesdidaktik och ämneskunskaper. Resultaten av bedömningen återkopplas till eleverna och används i din kommande undervisning. Om möjligt, ska du även ta del av nationella prov eller kursprov inom ditt ämne. Du ska även med din handledare diskutera bedömning i förhållande till kursens betygskriterier.
5. Du ska utveckla din förmåga att integrera teori och praktik i skolverksamheten genom att använda alla dina tidigare kunskaper och erfarenheter från utbildningsvetenskap och ämnesstudier samt forskning och beprövad erfarenhet.
6. Du ska kritiskt granska din kompetensutveckling, från novis till professionell, samt reflektera över kvalitén i din pedagogiska verksamhet och identifiera behov av ytterligare kunskap.

Efterseminarium

Som underlag för gruppdiskussioner vid efterseminariet den 3 juni ska du förbereda dig genom att reflektera över nedanstående frågor:

- Vad har du lärt dig om dig själv när du har varit ute på dina tre VFU-perioder?
- Vilka saker har utmanat dig och din personlighet?
- Identifiera för dig själv en didaktisk kunskap, som du personligen behöver fortsätta att utveckla och hur utvecklingsbehovet har blivit synligt genom din VFU.
- Vad är skillnaden mellan ämnet du studerat och skolämnet som du lär ut?
- Beskriv en lärares tre viktigaste egenskaper.

Ta med dig bedömningsrapporten för VFU 3, från din handledare.

Dokumentet ska vara ifyllt, helst digitalt, utskrivet på papper och därefter *signerat av både dig och din handledare*. Spara en egen kopia.

Om du inte har kunnat genomföra samtliga VFU-dagar (22 dagar) vid tidpunkten för seminariet, väntar du med att lämna in din bedömningsrapport tills samtliga dagar har tagits igen. Bedömningsrapporten kan då antingen lämnas in på Servicecenter vid Högskolan i Halmstad eller skickas via post till:

Högskolan i Halmstad
Charlotte Hammarsten
Spetsvinkelgatan 29
302 50 Halmstad

Studentens skriftliga reflektionsuppgift

Reflekterande text med utgångspunkt från din VFU

Nu, när du nästan är färdig professionell lärare är det dags att utvärdera din egen undervisning och kvalitén i din pedagogiska verksamhet. Du ska, med utgångspunkt från progressionsmatrisen för KPU (www.hh.se/vfu) och din loggbok, skriva en reflekterande text där du lyfter fram de områden i din roll som lärare, som du anser att du har utvecklat mest utifrån din tidigare yrkesbakgrund samt reflektera över kvalitén i din pedagogiska verksamhet och dina utvecklingsbehov. I texten ska du reflektera i förhållande till relevant teori utifrån kurslitteratur och forskning.

Att reflektera individuellt genom att skriva loggbok är bra, men bekräftar oftast den kunskap du redan har. Att reflektera med din VFU-handledare ger ny och fördjupad kunskap om undervisning och att sedan reflektera i relation till litteratur och teorier bidrar till ytterligare perspektiv. När du använder alla former av reflektion har du störst möjlighet att utveckla ny kunskap. Centrala frågor inom utbildningsvetenskap är varför, hur och vad elever lär.

Omfattningen på texten är 3 - 4 sidor, Times New Roman, 12 pt, radavstånd 1,5.

Referenser ska anges. En bedömningsmatris för den reflekterande texten finns på Blackboard.

Den reflekterande texten skickas in till anvisad inlämningsplats på Blackboard senast 2025-06-02

Bedömning av VFU-kursen

Kursen betygssätts med något av betygen U – G – VG. Betyget grundas på aktivt deltagande i seminarier, VFU-handledarens bedömning med utgångspunkt i betygsmatrisens punkter, VFU-besöket samt kvaliteten på inlämnad reflekterande text.

Bedömningsrapporten för VFU 3 finns på hemsidan. Blanketten består av en matris med summativ bedömning (bekräftelse på vad du kan) och formativ bedömning (utmaningar till dig på vad du kan utveckla mer). Förhoppningsvis kommer en hel del av formativ-rutorna att vara ifyllda, eftersom vi aldrig blir färdiga som lärare. Som Stenhouse (1979) menar:

Lärare måste utbildas till att utveckla sin konst, inte till att behärska den.

VFU-dokument och allmän information om VFU finns på www.hh.se/vfu

Hoppas att du får en trevlig och lärorik VFU!

Skulle du ha några frågor, tveka inte att kontakta mig!

Charlotte Hammarsten VFU-ledare för KPU och VFU-ansvarig lärare för KPU-60

e-post: charlotte.hammarsten@hh.se mobil: 070 497 26 20

*Lärares yrkesetik: <https://lararpdf.tmkontor.se/sv/sveriges-larares-pdf-katalog/trycksaker/larares-yrkesetik-folder-pdf.html>

**Adekvat svenska innebär i detta sammanhang svenska som är anpassad till mottagare och kontext.